

Radikalismus na Blízkém východě MVZ 416

Výuka: učebna 33 každé pondělí v čase 18⁴⁵–20¹⁵
Konzultace: po výuce či na základě osobní nebo mailové domluvy

Vedoucí kurzu: Marek Čejka, cejka@fss.muni.cz

	Téma	Povinné studijní prameny	Prezentace
22. 2.	Úvod		
29. 2.	Příčiny radikalizace Blízkého východu v první polovině 20. století	<ul style="list-style-type: none"> • KE KONTEXTU ARABSKÉHO JARA a NÁSLEDNÉHO DĚNÍ na BLÍZKÉM VÝCHODĚ • <i>Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu</i>, Atlantis, Brno 2000, str. 143 – 195 • <i>Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus</i>, Svojtka&Co., Praha 2001, str. 257–301, 325–327. • <i>Čejka, M.: Izrael a Palestina</i>, Brno 2013, str. 55–61, 71–75. 	<ul style="list-style-type: none"> • Úpadek britského vlivu na Blízkém východě po 2. světové válce (včetně Palestiny) • Vliv Studené války na Blízký východ (spojenectví, podpora, ideologie, zbraňové dodávky, podpora opozice...) <i>Krupárová</i>
7. 3.	Židé proti sionismu (tradiční charedim a jejich přístup k sionismu)	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu</i>, str. 47–56, 104–114 • <i>Čejka, M.: Judaismus a politika v Izraeli</i>, str. 65-90, 110-116 • <i>Čejka, M.; Kořan, R.: Rabini naší doby</i>, str. 243-258, 103-113, 43-49 • stránky www.nkusa.org, www.true Torahjews.org • <i>Odenheimer, M.: We do not believe, we will not follow</i> • <i>Kaidy, M.: Neturei Karta, Shunned by Media, Makes Jewish Anti-Zionism Known</i>, Washington Report on Middle East Affairs • <i>Rocker, S.: In a state over Israel</i>, The Guardian • The unorthodox orthodox, The Guardian 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizace Neturei Karta – ideologie, osobnosti, aktivity, kontroverze a kritika <i>Belan</i> • Kde leží hranice mezi antisionismem a antisemitismem? Kdy je kritika Izraele oprávněná a kdy se jedná o antisemitismus? Příklady ze současnosti. <i>Pavelková</i>
14. 3.	Nejradikálnější složky izraelské politiky (židovské radikální organizace po roce 1948, strana Kach! a	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Čejka, M.: Judaismus a politika v Izraeli</i>, str. 160-161, 173-248 • <i>Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus</i>, Svojtka&Co., Praha 2001, str. • <i>Mendel, M.: Náboženství v boji o Palestinu</i>, str. 65–94, 114–139 • <i>Shahak, I., Mezvinsky, N. (1999): Jewish</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • Odezvy „kahanismu“ a radikálně-pravicového sionismu v současném izraelském dění a politice <i>Vencurová</i>

	Kahane Chaj) Ultralevicový radikalismus v Izraeli	Fundamentalism in Israel Text ke 20. výročí smrti rabína Kahaneho	<ul style="list-style-type: none"> • Ultralevicový radikalismus v Izraeli (ideové zdroje a praxe, osobnosti), hnutí izraelských „Černých panterů“ <i>Bukovská</i>
21.3.	OOP a její radikální odnože	<ul style="list-style-type: none"> • Kolektiv autorů: Encyklopedie-světový terorismus, Svojtka&Co., Praha 2001, str. 276–301 • Čejka, M.: Izrael a Palestina, Brno 2013, str. 102-112 Česko-palestinské vztahy před a po výbuchu 	<ul style="list-style-type: none"> • Analýza Charty OOP – její podoba v minulosti a v současnosti, (spojnice, rozdíly, příčiny změn), hlavní ideologické pilíře <i>Hukelová</i> • Palestinská spolupráce se zahraničím (včetně levicových Izraelců a izraelských skupin) během Studené války <i>Glittová</i>

28. 3.	Velikonoce		
4. 4.	Vzestup radikálního islamismu na Blízkém východě a hnutí Hamás	<ul style="list-style-type: none"> • Čejka, M.: Izrael a Palestina, 180–182 (Charta Hamásu) • Introvigne, M.: Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi, Vyšehrad, Praha 2003, str. 41-49 • Israel's history of bomb blasts • Čejka, M.: Who are the Islamists in Arab Spring? 	<ul style="list-style-type: none"> • Srovnání hlavních ideologických bodů Fatahu a Hamásu a konflikty mezi nimi. <i>Volinová, Vybíralová</i> • Kdo jsou největší konkurenti Hamásu v současném pásmu Gazy plus současnost a prognóza vývoje pásma Gazy <i>Doleželová, Badalová</i>
11. 4.	libanonské hnutí Hizballáh	<ul style="list-style-type: none"> • Kolektiv autorů: Encyklopedie - světový terorismus, str. 360–377 • Čejka, M.: Izrael a Palestina, str. 151-160 • Šnaidauf, J.: Libanonský Hizballáh, http://www.amo.cz/publikace/libanonsky-hizballahbrvznik-a-transformace-hnuti-1982-2000.html • Levitt, M. (2005): Islamic Extremism in Europe. Beyond al-Qaeda: Hamas and Hezbollah in Europe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Hlavní duchovní autority a vůdcové hnutí Hizballáh, rozdíly a podobnosti mezi Hizballáhem a hnutím Amal <i>Sýkorová, Koltášová</i> • Hizballáh po roce 2010 a v současnosti (hlavně jeho současná pozice vůči dění v Sýrii, vůči

			sunnitskému radikalismu a dnešní postoj k Izraeli) <i>Jurišová</i>
18. 4.	Průběžný test		
25. 4.	Vliv Al-Káidy na globalizovaný islámský radikalismus a vznik ISIS	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kepel, G.: Válka v srdci islámu</i>, str. 74-138 • BBC: Investigating Al-Qaeda • http://www.fas.org/irp/world/para/ladin.htm • BBC: Al-Qaeda origins and links • BBC: Islamic State Conflict • Ideové zdroje radikálního islamismu a ISIS 	<ul style="list-style-type: none"> • Vliv Al-Káidy na jiné radikální islámské skupiny po 9/11 (s výjimkou ISIS) <i>Klíková</i> • Současná organizační struktura ISIS a vztahy k ostatním skupinám a hráčům v konfliktu <i>Štolba, Lukášová</i>
2. 5.	Současný radikalismus v Sýrii a Iráku	<ul style="list-style-type: none"> • BBC: Who are the insurgents in Iraq? • BBC: In Depth – The Struggle for Iraq • ISIS a samozvaný chalífát v Sýrii a Iráku • BBC: Islamic State Conflict 	<ul style="list-style-type: none"> • Etnicko-náboženská struktura iráckého a syrského obyvatelstva a zdroje napětí ve společnosti před vypuknutím současných krveprolití <i>Peřestá</i> • Nejdůležitější syrské radikální skupiny po roce 2011 a jejich relevance v současnosti <i>Kosenko, Krejčí</i>
9. 5.	Dokumentární film a diskuse		
16. 5.	ZÁVĚREČNÁ HODINA	Předtermín zkoušky	

Doporučená literatura pro předmět „Radikalismus na Blízkém východě“

- *Avineri, Š.:* **Zrození moderního sionismu**, Judaika, Praha 2001
- *Barša, P.:* **Západ a islamismus – střet civilizací nebo dialog kultur?**, CDK, Brno 2001
- *Beránek, O. (ed.):* **Arabské revoluce - Demokratické výzvy, politický islám a geopolitické dopady**, Academia 2013
- *Buruma, I; Margalit, A.:* **Okcidentalismus**, Lidové noviny, Praha 2005
- *Čejka, M.:* **Izrael a Palestina**, Barrister & Principal, Brno 2013
- *Čejka, M.:* **Judaismus a politika v Izraeli**, Barrister & Principal, Brno 2009
- *Čejka, M., Kořan, R.:* **Rabíni naší doby**, Barrister & Principal, Brno 2010
- *Čejka, M.:* **Encyklopedie blízkovýchodního terorismu**, Barrister & Principal, Brno 2007
- *Chapman, C.:* **Čí je země zaslíbená? Pokračující krize mezi Izraelem a Palestinci**, Volvox Globator, Praha 2003
- *Introvigne, M.:* **Hamás – Islámský terorismus ve Svaté zemi**, Vyšehrad, Praha 2003
- *Kepel, G.:* **Válka v srdci islámu**, Karolinum, Praha 2006
- *Kepel, G.:* **Boží pomsta – křesťané, židé a muslimové znovu dobývají svět**, Atlantis, Brno 1996
- *Kropáček, L.:* **Islám a Západ – Historická paměť a současná krize**, Vyšehrad, Praha 2002
- *Kropáček, L.:* **Blízký východ na přelomu tisíciletí – Dynamika přeměn v muslimském sousedství Evropy**, Vyšehrad, Praha 1999
- *Mendel, M.:* **Arabské jaro**, Academia 2015
- *Mendel, M.:* **S puškou a Koránem – Pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu**, Orientální ústav AV ČR, Praha 2008
- *Mendel, M.:* **Náboženství v boji o Palestinu**, Atlantis, Brno 2000
- *Pavlincová, H.; Horyna, B. (eds.):* **Slovník judaismus, křesťanství, islám**, nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003
- *Qutb, S.:* **Milníky na cestě**, Academia, Praha 2013
- *Tureček, B.:* **Nesvatý boj o Svatou zemi**, Knižní klub 2011
- *Tureček, B.:* **Labyrintem Íránu**, Knižní klub 2013
- *Kolektiv autorů:* **Zahraniční politika České republiky vůči zemím Blízkého východu, Zakavkazska a Střední Asie**, Mezinárodní politologický ústav Masarykovy univerzity, Brno 2001
- *Kolektiv autorů:* **Encyklopedie – světový terorismus**, Svojtka&Co., Praha 2001